

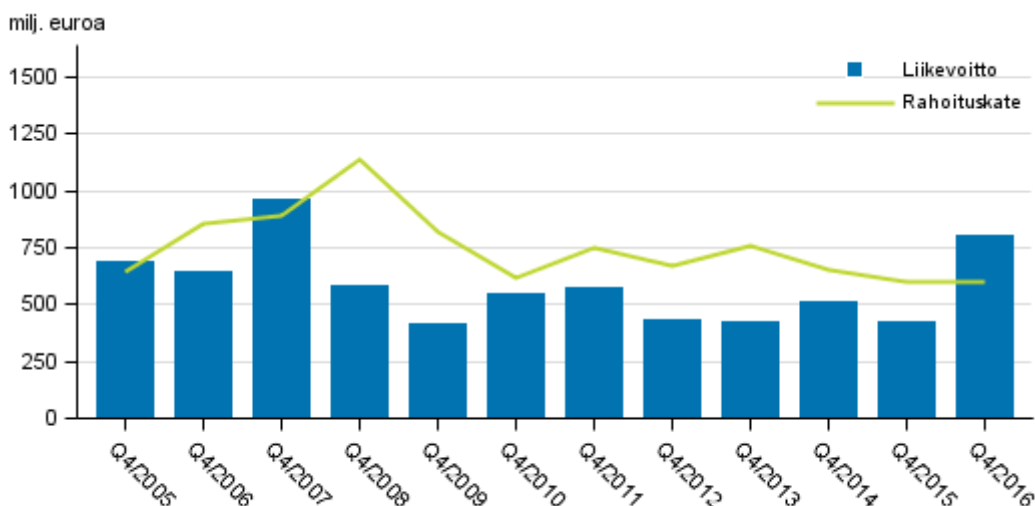
Luottolaitosten tilinpäätökset

2016, 4. vuosineljännes

Kotimaisten pankkien rahoituskate pysyi lähes ennallaan, liikevoitto kasvoi selvästi vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä

Kotimaisten pankkien rahoituskate oli vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä 604 miljoonaa euroa ja pysyi lähes ennallaan edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Liikevoitto kasvoi edellisen vuoden viimeisen neljänneksen 421 miljoonasta eurosta 800 miljoonaan euroon. Koko vuoden liikevoitto puolestaan laski edellisestä vuodesta 2,9 miljardista 2,7 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen luottolaitosten tilinpäätöstilastosta.

Kotimaisten pankkien rahoituskate ja liikevoitto 4. neljännes 2005-2016, milj. euroa

Korkotuotot ja korkokulut

Kotimaisten pankkien korkotuotot olivat neljännellä neljänneksellä 971 miljoonaa euroa, mikä on 310 miljoonaa euroa ja 24,1 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisestä neljänneksestä korkotuotot vähenivät 105 miljoonaa euroa. Korkokulut olivat neljänneksen aikana 367 miljoonaa euroa, mikä on 311

miljoonaa euroa ja 45,8 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisestä neljänneksestä korkokulut vähenivät 146 miljoonaa euroa.

Koko vuodelta kertyneet korkotuotot olivat 4,3 miljardia euroa. Vuonna 2015 korkotuottoja kertyi 15 prosenttia eli 652 miljoonaa euroa enemmän. Vastaavasti korkokuluja kertyi koko vuodelta 2,1 miljardia euroa, kun vuonna 2015 korkokulut olivat 25,3 prosenttia ja 522 miljoonaa euroa enemmän.

Palkkiotuotot

Palkkiotuotot olivat vuoden viimeisellä neljänneksellä 490 miljoonaa euroa, mikä on 31 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Edelliseen neljännekseen verrattuna palkkiotuotot kasvoivat 36 miljoonalla eurolla. Koko vuodelta kertyneet palkkiotuotot olivat 1,9 miljardia euroa. Viime vuodesta palkkiotuotot nousivat yhteensä 31 miljoonalla eurolla.

Hallintokulut

Kotimaisten pankkien hallinnon kulut olivat neljännellä neljänneksellä 709 miljoonaa euroa. Edelliseen neljännekseen verrattuna kulut kasvoivat 128 miljoonalla eurolla, vuodentakaiseen verrattuna puolestaan 45 miljoonalla eurolla. Koko vuonna hallinnon kuluja kertyi 2,6 miljardia euroa, mikä on 3,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015.

Liikevoitto

Liikevoitto eli voitto jatkuvista toiminnoista ennen veroja oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 800 miljoonaa euroa, kun kolmannella neljänneksellä voitto oli 542 miljoonaa euroa. Kotimaisten pankkien vuonna 2016 kerryttämä liikevoitto oli yhteensä 2,7 miljardia euroa, mikä on 0,3 miljardia euroa ja 8,7 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna.

Tase

Taseiden yhteenlaskettu arvo oli 426 miljardia euroa. Tase oli 11,6 prosenttia pienempi vuodentakaiseen nähden. Oman pääoman osuus taseiden loppusummasta nousi vuoden viimeisellä neljänneksellä 6,2 prosenttiin viime vuoden 5,5 prosentista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotimaisten talletuspankkien tuloslaskelma 1.1.- 31.12.2016, 1000 euroa (Korjattu 13.6.2017).....	4
Liitetaulukko 2. Kotimaisten talletuspankkien tase 1.1.- 31.12.2016, 1000 euroa.....	6

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotimaisten pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 4. neljännes 2005-2016, milj. euroa.....	8
Liitekuvio 2. Kotimaisten pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009–2016, milj. euroa.....	8
Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotimaisten talletuspankkien tuloslaskelma 1.1.- 31.12.2016, 1000 euroa (Korjattu 13.6.2017)

	1.1.- 31.12.2016			
	Liikepankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Kotimaiset pankit yhteensä
Korjattu 13.6.2017. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.				
Korkotuotot	3 295 756	903 791	211 237	4 410 785
Korkokulut	2 017 480	140 003	48 600	2 206 083
RAHOITUSKATE	1 278 276	763 788	162 638	2 204 702
(Kulut niistä oman pääoman ehtoisista instrumenteista, jotka ovat lunastettavissa)	.. ¹⁾
Osinkotuotot	437 309	275 839	5 126	718 274
Palkkiotuotot	1 284 610	503 024	97 887	1 885 521
(Palkkiokulut)	731 952	66 035	17 222	815 209
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaamiseen pois taseesta liittyvät voitot tai (-) tappiot, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina ja -velkoina, netto	92 526	11 319	16 388	120 233
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen ja -velkojen voitot ja (-) tappiot, netto	1 242 945	4 523	156	1 247 625
Voitot / (-) tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista, netto	-15 252	30	130	-15 092
Voitot / (-) tappiot suojauslaskennasta, netto	375	-14	-338	24
Kurssierot [voitto / (-) tappio], netto	-3 633	-1	-177	-3 811
Rahoitusvaroihin kuulumattoman omaisuuserän taseen poiskirjaamisesta syntyneet voitot / (-) tappiot
Muut liiketoiminnan tuotot	166 909	88 067	26 009	280 985
(Muut liiketoiminnan kulut)	63 127	161 156	38 445	262 727
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ, NETTO	3 690 212	1 419 428	251 753	5 361 392
(Hallinnon kulut)	1 680 321	735 583	139 020	2 554 923
josta: Palkat ja palkkiot (sis. henkilösivukulut)	820 937	376 260	74 648	1 271 846
josta: Muut hallintokulut	859 384	359 322	64 372	1 283 078
(Poistot)	66 619	35 572	6 266	108 457
(Varaukset / (-) varausten peruutukset)	-5 037	-5 037
(Rahoitusvarojen arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruuntuminen, kun niitä ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina)	85 033	48 507	11 931	145 471
(Tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin tehtyjen sijoitusten arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)
(Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentuminen tai (-) arvonalentumisen peruutus)	..	13 933	2 878	17 033
Tuloslaskelmaan kirjattu negatiivinen liikearvo
Voiton tai (-) tappion osuus sijoituksista tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin
Voitto / (-) tappio myytävänä oleviksi luokitelluista pitkäaikaisista omaisuuseristä ja luovutettavien erien ryhmistä
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA ENNEN VEROJA	1 933 757	585 831	91 659	2 611 247
(Tilinpäätössiirrot)

Korjattu 13.6.2017. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

	1.1.- 31.12.2016			
	Liikepankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Kotimaiset pankit yhteensä
(Yhteisön jatkuviin toimintoihin liittyvä verokulu / (-) tuotto)
VOITTO TAI (-) TAPPIO JATKUVISTA TOIMINNOISTA VEROJEN JÄLKEEN	1 522 803	444 732	66 983	2 034 518
Satunnainen voitto tai (-) tappio verojen jälkeen
Voitto tai (-) tappio lopetetuista toiminnoista verojen jälkeen
KOKO VUODEN VOITTO TAI (-) TAPPIO	1 522 803	444 732	66 983	2 034 518

1) Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitetaulukko 2. Kotimaisten talletuspankkien tase 1.1.- 31.12.2016, 1000 euroa

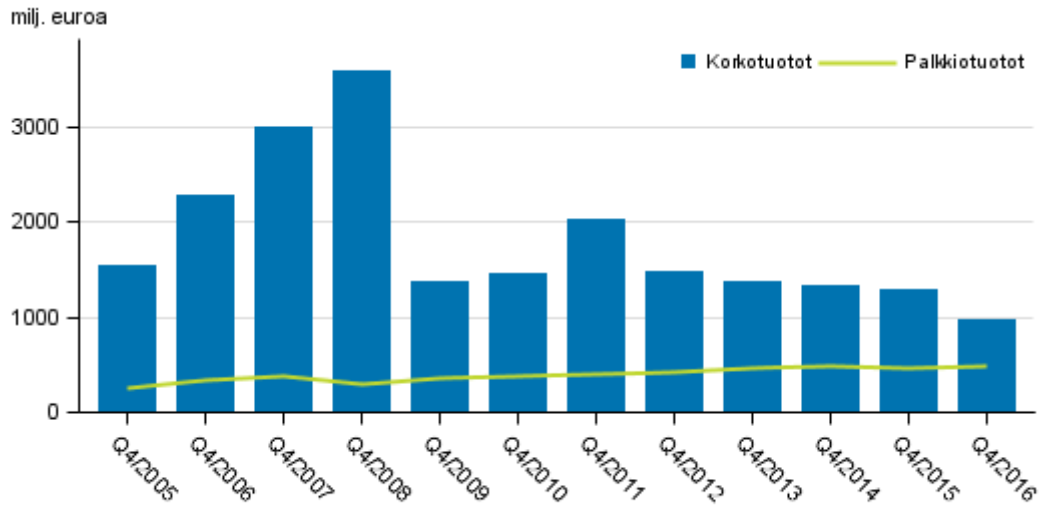
	1.1.- 31.12.2016			
	Liikepankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Kotimaiset pankit yhteensä
VASTAAVAA
Käteinen, kassan saldot keskuspankeissa ja muut vaadittaessa maksettavat talletukset	48 624 403	1 781 587	561 435	50 967 424
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvarat	127 820 120	108 891	.. ¹⁾	127 929 190
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	290 308	6 036	10 498	306 842
Myytavissä olevat rahoitusvarat	23 875 551	6 770 583	1 593 690	32 239 824
Lainat ja muut saatavat	124 331 478	58 469 971	8 201 365	191 002 814
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	914 099	52 029	22 780	988 909
Johdannaisopimukset - suojauslaskenta	889 959	115 414	78 725	1 084 098
Suojauskohteen käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa (varat)
Sijoitukset tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin	1 748 142	17 261	2 918	1 768 321
Sijoituspalveluristysten sijoitukset tytäryrityksiin, yhteisyrityksiin ja osakkuusyrityksiin
Aineelliset hyödykkeet	121 423	780 681	128 121	1 030 225
Aineettomat hyödykkeet	219 967	8 673	18 137	246 776
Muut varat	18 322 546	65 897	33 473	18 421 915
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät
Verosaamiset	62 294	38 106	1 926	102 326
VARAT YHTEENSÄ	347 240 798	68 215 128	10 653 245	426 109 171
VASTATTAVAA
Kaupankäyntiä varten tarkoitetut rahoitusvelat	95 085 676	47 865	..	95 133 615
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat
Jaksotettuun hankintamenuun kirjatut rahoitusvelat	210 644 352	57 139 306	9 218 954	277 002 612
Johdannaisopimukset - suojauslaskenta (velat)	615 993	6 926	..	625 166
Suojauskohteen käyvän arvon muutokset korkoriskin portfoliosuojauksessa (velat)	116 029	..	59 032	177 733
Varaukset	92 142	12 678	520	105 340
Verovelat	74 991	18 784	17 080	110 855
Vaadittaessa takaisinmaksettava osakepääoma
Muut velat	22 204 204	2 139 585	419 047	24 762 836
Velat, jotka sisältyvät myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään
Poistoero
Vapaaehtoiset varaukset
VELAT YHTEENSÄ	330 533 120	59 367 816	9 716 956	399 617 891
Pääoma	3 227 166	3 317 482	113 643	6 658 290
Ylikurssirahasto	1 157 282	1 167 602
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit (muu kuin pääoma)
Muu pääoma	42 346	42 346
Kertyneet muun laajan tuloksen erät	114 782	88 236	52 974	255 992
Kertyneet voittovarot	9 458 751	2 945 954	373 035	12 777 741

	1.1.- 31.12.2016			
	Liikepankit	Osuuspankit yhteensä	Säästöpankit yhteensä	Kotimaiset pankit yhteensä
Uudelleenarvostusrahastot
Muut rahastot	1 186 298	2 050 908	319 335	3 556 541
(-) Omat osakkeet
Emoyrityksen omistajille osoitettava voitto tai tappio	1 522 803	444 732	66 983	2 034 518
(-) Ennakko-osingot
Vähemmistön osuudet [määräysvallattomien omistajien osuudet]
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 707 678	8 847 312	936 289	26 491 280
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	347 240 798	68 215 128	10 653 245	426 109 171

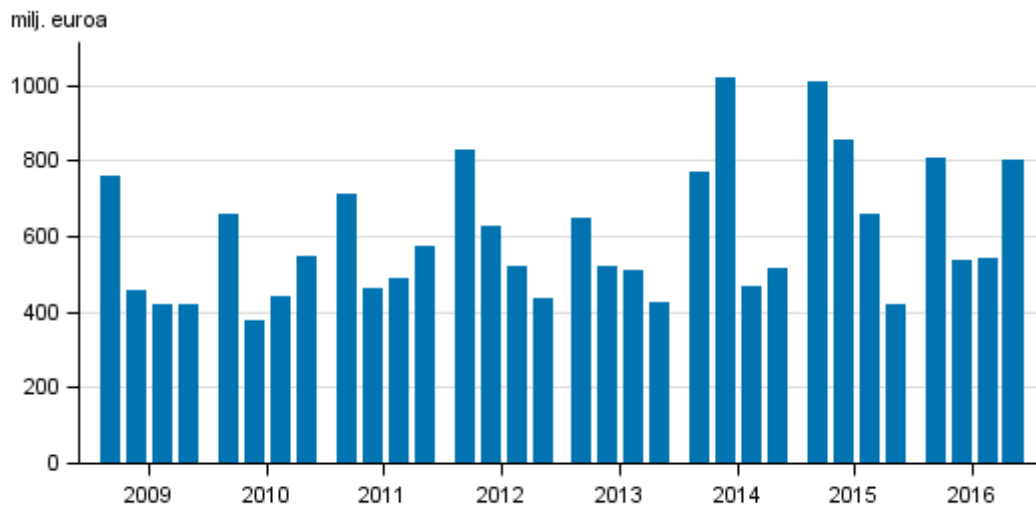
1) .. Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotimaisten pankkien korkotuotot ja palkkiotuotot, 4. neljännes 2005-2016, milj. euroa

Liitekuvio 2. Kotimaisten pankkien liikevoitto, neljänneksittäin 2009–2016, milj. euroa

Laatuseloste: Luottolaitosten tilinpäätökset

1. Tilastotietojen relevanssi

Luottolaitosten tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimintaa harjoittavien luottolaitosten sekä suomalaisten luottolaitosten ulkomaisten sivukonttorien toiminnan kehitystä. Tilasto sisältää tuloslaskelman ja taseen, joissa eritellään luottolaitosten tilinpäätösten keskeisimpiä virta- ja varantosuureita.

Tilaston tulkinnan kannalta on tärkeää huomata, että luottolaitoksia ei tarkastella tilastossa konserneina vaan itsenäisinä instituutioina. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että neljännesvuosittaiset tuloslaskelmatiedot esitetään tilastossa yleensä kumulatiivisina. Siten alkuvuonna lopettaneiden luottolaitosten tuloslaskelmat ovat tilastossa mukana kyseisen vuoden loppuun asti. Koska tase kuvaa tietyn hetken varoja ja velkoja, tasetietoja ei voida esittää kumulatiivisina, vaan tase kertoo kunkin neljänneksen päätöspäivän tilanteen. Lopettaneet luottolaitokset putoavat siis pois tilastossa esitettävästä taseesta heti lopettamista seuraavalla neljänneksellä. Tästä erosta johtuen tuloslaskelman tilikauden voitto ei välttämättä täsmää täysin taseen tilikauden voittoon.

Tiedonkeruun määrittelyvaiheessa on huomioitu mm. Euroopan kansantalouden tilinpitoasetuksen, nk. FISIM-asetuksen, neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon, alueellisen panos-tuotoksen sekä EU:n rakennetilastoasetuksen luottolaitosliitteen edellyttämät tiedot. Lisäksi osa kerättävistä tiedoista toimii Finanssivalvonnan valvontatoimen pohjana.

Käytetty tilinpäätöskaava perustuu valtiovarainministeriön asetukseen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä sekä Finanssivalvonnan em. asetusta täydentävään määräykseen. Tiedot kerää Finanssivalvonta kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa.

Tiedonantovelvollisuus perustuu Tilastolakiin (280/2004/14§) sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008/18§ ja 60§) ja valtiovarainministeriön asetukseen.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään kokonaistutkimuksena suorana tiedonkeruuna kaikilta Suomessa toimivilta pankeilta sekä muilta luottolaitoksilta ml. ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit Suomessa. Tiedot kerätään sähköisesti.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laatu on hyvä. Tilasto perustuu luottolaitosten kirjanpitoon. Aineistolle tehdään tarkastusvertailuja luottolaitosten julkaistuihin tilinpäätöksiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tarkat julkaisupäivät näkyvät tämän sivuston kohdassa "Tulevat julkistukset".

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla. Vuoden 2008 loppuun asti tiedot julkaistiin myös osana Rahalaitokset painojulkaisua.

Tuloslaskelma- ja tasetietojen aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1999 alkaen tilaston verkkosivulla tietokantatalukkona. Lisäksi Tilastokeskus tuottaa pyynnöstä muita aikasarjoja luottolaitosten liiketoimintaa kuvaavista luvuista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston liite- ja tietokantataulut on muutettu vastaamaan paremmin Finanssivalvonnan FINREP-tiedonkeruulomakepohjaa. Muutokset ovat pieniä, eivätkä juurikaan vaikuta Luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston vertailukelpoisuuteen aikaisempiin neljänneksiin nähden.

Vuoden 2016 toisesta neljänneksestä lähtien Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnista poistettiin liitetietotaulukoita. Muutoksen vaikutuksesta luottolaitosten tilinpäätökset -tilaston Liitetaulukoita 3, 4 ja 5 (Kotimaisten talletuspankkien korkotuottojen ja -kulujen erittely, palkkiotuottojen ja -kulujen erittely sekä hallintokulujen erittely) ei ole saatavilla. Jäljelle jääneet FINREP-tilaukukset muuttuivat jonkin verran. Muutokset eivät aiheuttaneet merkittäviä muutoksia luottolaitosten tilinpäätökset -tilastoon ja vertailukelpoisuus aikaisempiin neljänneksiin pääosin säilyi.

Vuoden 2014 alussa aineiston tietosisältö muuttui Finanssivalvonnan FINREP-raportoinnin myötä. Tästä johtuen aikasarjat osin katkeavat eivätkä tiedot ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskaavalla tuotetut tiedot on saatavilla vuosista 2005-2013 ja 1995-2004.

Vuoden 2005 alussa useimmat aikasarjat katkeavat tilinpäätöskaavan muutoksen takia. Silloin otettiin käyttöön luottolaitosten tilinpäätösraportoinnissa uusi IAS/IFRS-tilinpäätösstandardi. Tätä ennen yhtenäisellä tilinpäätöskaavalla tuotetut tilinpäätöstilastot luottolaitoksista on saatavissa vuosilta 1995-2004. Vuodesta 1974 vuoteen 1995 tuotettiin tilinpäätösjulkaisuja luottolaitoksista siten, että rahoitusyhtiöt ja luotto-osakeyhtiöt eivät sisällyneet yhtenäistettyyn kehikkoon. Nämä eivät vielä olleet yhtenäisen luottolaitoslainsäädännön piirissä. Ennen vuotta 1974 kustakin pankkiryhmästä tuotettiin erillinen julkaisu, joiden sisällöt poikkesivat jossakin määrin toisistaan myös tilinpäätöskaavan osalta. Tilastokeskus on julkaissut ns. pankkitilastoja vuoden 1970 tiedoista alkaen kaikista pankkiryhmistä. Pankkitilastojen taival alkoi vuoden 1868 säästöpankkitalastosta, joka oli säästöpankkien tarkastajan kertomus säästöpankkien tilasta ja hoidosta.

Lopettaneiden yritysten käsittelyä muutettiin tilaston tuloslaskelmatietojen osalta kolmannella neljänneksellä 2007. Muutos toteutettiin takautuvasti vuoden 2006 alusta alkaen. Aiemmin lopettaneet yritykset putosivat välittömästi lopettamisen jälkeen pois tuloslaskelmatilastosta. Nyt lopettaneiden luottolaitosten tiedot lasketaan mukaan kumulatiiviseen tuloslaskelmatilastoon aina lopettamisvuoden viimeiseen neljännekseen asti. Muutos ei vaikuta tasetietoihin. Muutos parantaa peräkkäisten neljännesten vertailua vuoden sisällä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilasto on tuotettu vallitsevan tilinpäätösstandardin mukaisesti ja on vertailukelpoinen muihin luottolaitosten tilinpäätöstilastoihin nähden. Tilastossa luottolaitoksia tarkastellaan itsenäisinä instituutioina, ei konserneina.

Lisätietoja

Pekka Tamminen 029 551 2460

Jarkko Kaunisto 029 551 3551

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitusmarkkinat@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Luottolaitosten tilinpäätökset, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-372X (pdf)